Tarih Okulu Dergisi (TOD) Journal of History School (JOHS)
(2022), 15(61), 4352-4370
Özgünlük kontrolü intihal.net Authenticity process
DOI: http://dx.doi.org/10.29228/Joh.66476
Makale türü: Araştırma makalesi **Article type:** Research article
Geliş tarihi 19.10.2022 Submitted date
Kabul tarihi 10.12.2022 Accepted date
Elektronik yayın tarihi 31.12.2022 Online publishing date
Atıf Bilgisi / Reference Information
Kara, A., Dalaman, F. & Başaran, İ. (2022). Ortaöğretim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Journal of History School,* 61, 4352-4370.

ORTAÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA EĞİTİMİNE İLİŞKİN DÜŞÜNCE, ENDİŞE VE TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ[1]

Ahmet KARA[2], Ferat DALAMAN[3] & İbrahim BAŞARAN[4]

Öz

Bu araştırmanın amacı, ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarını belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, 2021–2022 öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerindeki ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan 530 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kaynaştırma eğitimi ile ilgili düşünce, tutum ve endişe ölçeği" Loreman, Earle, Sharma ve Forlin'in (2007) geliştirdikleri "Sentiments, Attitudes, and Concerns About Inclusive Education (SACIE)" ölçeğinin Cansız ve Cansız (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmış hali olan 19 maddelik ölçek kullanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen veriler bilgisayar paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistiklerden aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekansın yanında ikili karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t testi, çoklu karşılaştırmalarda ise Anova testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin olumlu tutumlara sahip oldukları, bu konuda eğitim almak istedikleri, öğretmenlerin bakanlığın kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik çalışmalarına yeterince erişemedikleri gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmada bakanlığın kaynaştırma eğitimine yönelik etkinliklerini daha çok öğretmenin katılımını

[1] Bu makale 21-22 Haziran 2022 tarihinde Ankara'da düzenlenen Eğitimde Bütünleştirme Zirvesinde sunulan sözlü bildiriden uyarlanmıştır.

[2] Prof. Dr., İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim, Malatya, ahmet.kara@inonu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-6196-2292.
[3] Öğretmen, Mehmet Ali Aydınlar Fen Lisesi, Malatya, dalamanferat@gmail.com, Orcid: 0000-0001-8443-9683.
[4] Müdür, Doğanşehir Fen Lisesi, Malatya, basaranibrahim44@gmail.com, Orcid: 0000-0003-3681-9459

sağlaması, öğretmenlerin yüksek lisans yapmaları teşvik edilmeli, öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerine yönelik var olan endişelerinin giderilmesi konusunda çeşitli eylemlerin planlanması gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kaynaştırma Eğitimi, Ortaöğretim Öğretmenleri, Eğitime İlişkin Düşünce, Eğitime İlişkin Tutum, Eğitime İlişkin Endişe.

Investigation of Secondary Education Teachers' Thoughts, Concerns and Attitudes Regarding Inclusive Education in Terms of Some Variables

Abstract

The aim of this research is to determine the thoughts, concerns and attitudes of teachers working at secondary education level regarding inclusive education. The sample of the research consists of 530 teachers working in secondary schools in Battalgazi and Yeşilyurt districts of Malatya in the 2021-2022 academic year. As a data collection tool in the research, "The scale of thoughts, attitudes and concerns about inclusive education" developed by Loreman, Earle, Sharma, and Forlin (2007). The 19-item scale, which was adapted into Turkish by Cansız and Cansız (2018) was used. The data obtained because of the research were analyzed using a computer package program. In the analysis of the data, descriptive statistics such as arithmetic mean, standard deviation, percentage and frequency, as well as independent groups' t-test for pairwise comparisons and Anova test for multiple comparisons were used. According to the results of the research, it was concluded that the teachers had positive attitudes towards inclusive education, they wanted to receive training on this subject, and that the teachers could not adequately access the ministry's studies on the education of inclusive students. In the research, suggestions were made such as ensuring the participation of more teachers in the activities of the ministry for inclusive education, encouraging teachers to do graduate studies, and planning various actions to eliminate the concerns of teachers about inclusive students.

Keywords: Inclusive Education, Secondary Schools' Teachers, Thought about Education, Attitudes about Education, Concern about Education.

GİRİŞ

Genel bir ifade ile kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimli bireylerin, genel eğitim sınıflarında yaşıtlarıyla birlikte yer aldığı eğitim uygulaması olarak tanımlanmaktadır (Yılmaz ve Melekoğlu, 2018). Ülkemizde kaynaştırma uygulamaları 1980 yılının başlarında hazırlanan ve kabul edilerek yürürlüğe geçirilen " Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu" ile başlamıştır. Bu tarihten itibaren özel gereksinimli çocuklar normal eğitim-öğretim yapılan sınıflarda

eğitim-öğretim görmeye başlamışlardır (Sucuoğlu, vd. 2014). Günümüzün gelişen eğitim anlayışı içerisinde var olan her bireyin önemi tartışmasız bir yer tutmaktadır. Bu önemsenme beraberinde farklılıkların da olumlu yönde geliştirilmesi zorunluluğunu getirmiştir. Buradan hareketle de eğitim sistemleri var olan her bireyin hem sosyal, duygusal ve bilişsel hem de akademik anlamda eksiksiz bir gelişimini hedeflemektedir. Söz konusu bu hedefin gerçekleşmesi sürecinde öğretmenlerin nasıl bir düşünce, tutum ve endişeye sahip oldukları oldukça önemlidir.

Kaynaştırma eğitimi ile hedeflenen amaçların elde edilebilmesi için ortaöğretim öğretmenlerinin, kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinin belirlenmesi probleme çözüm sunması açısından oldukça önemlidir. Buradan hareketle yapılan bu çalışmanın sonucunda elde edilen veriler ışığında Bakanlığın kaynaştırma eğitimine yönelik çeşitli eylemlerin planlanması konusunda yol çizeceği umulmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarını belirlemektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

A- Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin genel görüşleri nelerdir?

B- Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarında;

1- Cinsiyetleri,

2- Kaynaştırma eğitimi ile ilgili eğitim alma durumlarına,

3- Mesleki kıdemlerine,

4- Branşlarına,

5- Kaynaştırma öğrencisinin dersine girmiş olma durumuna,

6- Eğitim düzeylerine ve

7- Mesleki iş doyumlarına göre anlamlı farklılık var mıdır?

Araştırmanın Modeli

Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin tutumlarının incelendiği bu çalışmada, verileri elde etmek amacıyla ilişkisel tarama modelinde, nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karasar (2005) tarama modelini, araştırmalarda gerek geçmişte gerekse günümüzde var olan her tür durumu var olduğu şekliyle betimlemek için genellikle geniş bir kitleden araştırmacı tarafından bilgi toplamayı amaçlayan araştırma yaklaşımı olarak tanımlamıştır. Tarama modeli ile yapılan araştırmalarda katılımcıların herhangi bir konu veya olaya ilişkin görüş, ilgi, tutum, beceri vb. özellikleri belirlenir ve bu model diğer araştırma modellerine göre daha büyük örneklemler üzerinde yapılır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010). Bu araştırmada ortaöğretim öğretmenlerinin cinsiyetleri, kaynaştırma eğitimi ile ilgili eğitim alma durumları, mesleki kıdemleri, branşları, kaynaştırma öğrencisinin dersine girmiş olma durumları, eğitim düzeyleri ve mesleki iş doyumları açısından kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumları betimlenmiştir.

Bu nedenle öncelik İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 10-03-2022 tarihinde beşinci oturumunda sekiz nolu karar ile etik kurul izni alınmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evreni Malatya İli merkez ilçeleri olan Yeşilyurt ve Battalgazi'de bulunan ortaöğretim okullarında görev yapan yaklaşık 3000 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmada örneklemin tespit edilmesi için seçkisiz örnekleme yöntemlerinden biri olan tabakalı örnekleme kullanılmıştır. Literatür incelendiğinde tabakalı örnekleme yönteminin, zümrelere göre örnekleme yöntemi adıyla da geçmektedir (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2014, s.62). Böylece lise çeşitleri ve okulların sosyo ekonomik çevreleri de dikkate alınarak araştırmanın verileri toplam 530 öğretmenden toplanmıştır. Örneklemin betimsel verileri tablo 1.'de özetlenmiştir.

Tablo 1.'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin olarak:

- % 54,5'i erkek, %45,5'i kadın öğretmen,
- %28,1kaynaştırma eğitimine ilişkin eğitim almış iken % 71,9'ü almadıklarını,
- % 62,3'ü kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim almak istediklerini, %37,7'si istemediklerini,

- % 80,2'si kaynaştırma öğrencisinin dersine girmiş iken, % 19,8'i girmediklerini,
- % 72,3'ü lisans mezunu, %23,4'ü yüksek lisans ve % 4,3'ü doktora mezunu oldukları,
- %2,6'sı düşük düzeyde bir iş doyumuna sahip, %54,7'si orta düzeyde bir iş doyumuna sahip ve % 42,6'si yüksek düzeyde bir iş doyumuna sahip oldukları görülmüştür.

Ayrıca öğretmenlerin kıdemleri ve branşları dikkate alındığında örneklemin evreni yansıttığı sonucuna varılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşüncelerini ve bu düşüncelerini etkileyen etmenleri tespitine ilişkin görüşlerini belirlemek amacı ile "Kaynaştırma Eğitimi ile İlgili Düşünce, Tutum ve Endişe Ölçeği" uygulanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kaynaştırma eğitimi ile ilgili düşünce, tutum ve endişe ölçeği" Loreman, Earle, Sharma ve Forlin'in (2007) geliştirdikleri "Sentiments, Attitudes, and Concerns About Inclusive Education (SACIE)" ölçeğinin Cansız ve Cansız (2018) tarafından Türkçeye uyarlanmış hali olan 19 maddelik ölçek kullanılacaktır. Ölçeğin dört maddesi öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi ile ilgili düşüncelerini, sekiz maddesi kaynaştırma eğitimi ile ilgili öğretmenlerin tutumlarını ve yedi madde de öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin endişelerini belirlediği görülmektedir. Ayrıca iki tane madde ters kodlanmıştır.

Bu araştırma için İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 10-03-2022 tarih ve 5/8 sayılı kararı ile uygulama izni alınmıştır. Söz konusu ölçek Malatya İli merkez ilçelerinde 530 öğretmene uygulanması sonucuna elde edilen Cronbach Alpha güvenirlik katsayısının 0,785 olarak bulunmuş olması elde edilen verilerin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Tablo 1.
Örneklemin Betimsel Verileri

	n	%
Cinsiyet		
Erkek	289	54,5
Kadın	241	45,5
Kaynaştırma eğitimine ilişkin eğitim aldınız mı?		
Aldım	149	28,1
Almadım	381	71,9
Kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim almak ister misiniz?		
İstiyorum	330	62,3
İstemiyorum	200	37,7
Kaynaştırma öğrencisinin dersine girdiniz mi?		
Evet	425	80,2
Hayır	105	19,8
Eğitim düzeyiniz?		
Lisans	383	72,3
Y. Lisans	124	23,4
Doktora	23	4,3
Mesleki iş doyumunuz hangi düzeydedir?		
Düşük	14	2,6
Orta	290	54,7
Yüksek	226	42,6

	n	%
Mesleki kıdem (Yıl)		
2	10	1,9
3	10	1,9
4	14	2,6
5	15	2,8
6	12	2,3
7	10	1,9
8	16	3,0
9	11	2,1
10	15	2,8
11	10	1,9
12	21	4,0
13	15	2,8
14	8	1,5
15	27	5,1
16	9	1,7
17	12	2,3
18	22	4,2
19	8	1,5
20	36	6,8
21	36	6,8
22	38	7,2
23	36	6,8
24	20	3,8
25	22	4,2
26	15	2,8
27	17	3,2
28	14	2,6
29	6	1,1
30	13	2,5
32	13	2,5
33	4	,8
34	3	,6
35	12	2,3

	n	%
Mesleki branş		
Felsefe	27	5,1
Bilişim tek.	8	1,5
Görsel san.	25	4,7
TDE	71	13,4
Kimya	29	5,5
Biyoloji	35	6,6
Beden eğit.	14	2,6
Müzik	20	3,8
Yab. dil.	84	15
Matematik	60	11,3
RPD	46	8,7
Din Kül.	30	5,7
Coğrafya	23	4,3
Tarih	26	4,9
Fizik	21	4,0
Meslek Ders.	11	2,1

Verilerin Analizi

Veri toplama ölçeğinin örnekleme uygulanmasıyla elde edilen veriler bilgisayar paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistiklerden aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde ve frekans hesaplamalarına başvurulmuştur. Çoklu karşılaştırmalarda ise çeşitli değişkenler açısından incelenen verilerin basıklık ve çarpıklık değerlerinin

-2 ile +2 arasında olduğundan parametrik testler kullanılmıştır. Böyle ikili karşılaştırmalarda bağımsız gruplar t testine yer verilmiştir. Çoklu karşılaştırmalarda ise Anova testine başvurulmuştur.

BULGU VE YORUMLAR

Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt probleminde "Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin genel görüşleri nelerdir?" sorusunun yanıtlanabilmesi için betimsel sonuçlar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 2.
Öğretmenlerin Kaynaştırma Eğitimine İlişkin Genel Görüşleri

	N	$\bar{x}$	**SS**	**Düzey**
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin düşünce	530	3,40	,46	Yüksek
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	530	2,41	,48	Orta
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	530	2,56	,46	Orta

Yukarıdaki tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşüncelerinin yüksek düzeyde olumlu olduğu görülmüştür ($\bar{x}_{düşünce}$=3,40). Buna göre öğretmenlerin kaynaştırma eğitimin önemli olduğuna inandıkları ve farkındalığına sahip oldukları şeklinde yorumlanabilir. Bakanlığın kaynaştırma öğrencilerine yönelik son dönemlerde yapmış olduğu çalışmaların etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum ve endişelerinin orta düzeyde olduğu görülmüştür ($\bar{x}_{tutum}$ =2,41; $\bar{x}_{endişe}$ =2,56). Öğretmenlerinin tutum ve endişelerinin orta düzeyde görülmesi kaynaştırma öğrencileri hakkında yeterli düzeyde bilgi sahibi olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarında cinsiyetleri açısından anlamlı farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 3.
Öğretmenlerin Cinsiyetleri Açısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	**N**	$\bar{X}$	**SS**	**t**	**p**
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin düşünce	Erkek	289	13,60	1,98	,045	,964
	Kadın	241	13,60	1,68		
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	Erkek	289	19,25	4,20	-,406	,685
	Kadın	241	19,39	3,45		
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	Erkek	289	17,96	3,12	,290	,772
	Kadın	241	17,87	3,40		

Sd= 528

Yukarıdaki tablo incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik düşünce, tutum ve endişelerinden cinsiyetleri açısından anlamlı farkların olmadığı görüşmüştür (p>0,05). Öğretmenlerin cinsiyetlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin etken oluşturmadığı görülmüştür. Öğretmenlik mesleğinin cinsiyete indirgenmemesi gerektiği şeklinde yorumlanabilir.

Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarında öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik eğitimin alınıp almadığı açısından anlamlı farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 4.
Kaynaştırma Eğitimi Alınıp Alınmadığı Açısından Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

	Kaynaştırma öğrencilerine yönelik eğitim adınız mı?	**N**	$\bar{X}$	**SS**	**t**	**p**
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin düşünce	Evet	149	13,71	1,59	,821	,412
	Hayır	381	13,56	1,94		
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	Evet	149	19,32	3,80	,026	,979
	Hayır	381	19,31	3,90		
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	Evet	149	17,62	3,22	-1,33	,184
	Hayır	381	18,04	3,25		

Sd= 528

Tablo 4'e göre kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim alan ile almayan öğretmenlerin, kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinin puan ortalamalarında farklar gözlenmiştir ($\bar{x}_{evet\ düşünce}$= 13,71; $\bar{x}_{hayır\ düşünce}$= 13,56; $\bar{x}_{evet\ tutum}$= 19,32; $\bar{x}_{hayır\ tutum}$= 19,31; $\bar{x}_{evet\ endişe}$= 17,62; $\bar{x}_{hayır\ endişme}$= 18,04). Söz konusu bu farkların anlamlı olmadığı görülmüştür

(p>0,05). Buna göre kaynaştırma eğitimine yönelik eğitim alan öğretmenler ile almayan öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinin benzer olduğu görülmüştür. Kaynaştırma eğitimi alan öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinde anlamlı fark yaratmadığı şeklinde yorumlanmalıdır.

Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarında öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim almak isteyip istemediklerine ilişkin anlamlı farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 5.
Kaynaştırma Öğrencilerinin Eğitimine Yönelik Eğitim Almak İsteyip İstemediklerine İlişkin Bağımsız Gruplar T Testi Sonuçları

	Kaynaştırma eğitimine yönelik eğitim almak ister misiniz?	**N**	$\bar{X}$	**SS**	**t**	**p**
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin düşünce	Evet	330	13,80	1,76	3,27	,001
	Hayır	200	13,27	1,94		
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	Evet	330	19,35	3,76	,278	,781
	Hayır	200	19,25	4,05		
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	Evet	330	18,21	3,09	2,68	,007
	Hayır	200	17,44	3,44		

Sd= 528

Tablo 5'e göre kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim almak isteyen ile istemeyen öğretmenlerin, kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce ve tutum puanlarında farklar gözlenmiştir ($\bar{x}_{\text{evet düşünce}}$ = 13,80; $\bar{x}_{\text{hayır düşünce}}$ = 13,27; $\bar{x}_{\text{evet tutum}}$ = 19,35; $\bar{x}_{\text{hayır tutum}}$ = 19,25). Söz konusu bu farkların anlamlı olmadığı görülmüştür (p>0,05). Buna göre eğitim almak isteyen öğretmenler ile almak istemeyen öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine ilişkin düşünce ve tutumlarının benzer olduğu görülmüştür. Ancak kaynaştırma eğitimine ilişkin endişelerinde gözlenen farkların anlamlı olduğu görülmüştür ($\bar{x}_{\text{evet endişe}}$ = 18,21; $\bar{x}_{\text{hayır endişe}}$ =17,44; p<0,05). Kaynaştırma öğrencilerine yönelik eğitim almak isteyen öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik endişelerinin anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin bu endişeleri aslında onların kaynaştırma öğrencilerine yönelik farkındalıklarının bir göstergesidir.

Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarının öğretmenlerin kıdemler arasında bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek için yapılan korelasyon testinin sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 6.
Öğretmenlerin Kıdemleri ile Düşünce, Tutum ve Endişeleri Arasındaki İlişki

		Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	Kıdem
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin düşünce	r	-,026	-,008	-,022
	p	,549	,853	,616
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	r		-,098	,033
	p		,024	,451
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	r			,090
	p			,038

Tablo 6'ya göre öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin tutumları ile endişeleri arasında negatif düzeyde ters yönde bir ilişki gözlenmiştir ($r= -0,098$; $p<0,05$). Buna göre öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları olumlu yönde arttıkça endişelerinin de azalması beklenmektedir. Ortaöğretim öğretmenlerinin mesleki kıdemleri ile kaynaştırma eğitimine ilişkin endişeleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki gözlenmiştir ($r= 0,090$; $p<0,05$). Buna göre öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça kaynaştırma eğitimine yönelik endişelerinin de artması beklenmektedir. Bunun nedenleri arası mesleki tükenmişlik, stres, yorgunluk gibi nedenler öne sürülebilir.

Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarının öğretmenlerin branşları açısından anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testi sonuçları tablo 7.'de verilmiştir. Öğretmenlerin branşları açısından kaynaştırma eğitimine yönelik düşünce, tutum ve endişelerinde puan ortalamalarında farklar gözlenmiştir. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testinin sonuçları tablo 8.'de özetlenmiştir.

Tablo 7.
Öğretmenlerin Branşları Açısından Düşünce, Tutum ve Endişelerine İlişkin Betimsel Sonuçlar

		N	$\bar{X}$	SS	LSD
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin düşünce	Fen Bilimleri (1)	93	13,31	1,71	5>3
	Sosyal Bilimler (2)	163	13,58	1,98	5>2
	Matematik (3)	60	13,26	1,98	5>1
	Türk dili ve Edebiyatı (4)	155	13,71	1,81	
	Müzik–Beden Eğ.-Görsel San. (5)	59	14,16	1,54	
	Toplam	530	13,60	1,85	
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin tutum	Fen Bilimleri	93	20,05	3,67	
	Sosyal Bilimler	163	19,52	3,88	
	Matematik	60	19,38	4,17	
	Türk dili ve Edebiyatı	155	18,98	3,82	
	Müzik – Beden Eğ.-Görsel San.	59	18,35	3,82	
	Toplam	530	19,31	3,87	
Kaynaştırma Eğitimine ilişkin endişe	Fen Bilimleri	93	18,40	3,02	1>5
	Sosyal Bilimler	163	18,44	3,40	2>5
	Matematik	60	17,48	3,23	2>3
	Türk dili ve Edebiyatı	155	17,70	3,03	2>4
	Müzik – Beden Eğ.-Görsel San.	59	16,76	3,41	
	Toplam	530	17,92	3,25	

Anova tablosunda görüldüğü gibi öğretmenlerin branşları açısından kaynaştırma eğitimine yönelik düşünce ve endişeleri alt boyutlarındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($p<0,05$). Söz konusu farkların hangi branşlar arasında olduğunu belirlemek için homojenlik testinin sonucuna göre (Brown-Forsythe$_{\text{düşünce}}$ =1,266; Brown-Forsythe$_{\text{endişe}}$ =0,723; $p>0,05$) LSD testi uygulanmıştır. Böylece müzik, beden eğitimi ve görsel sanatlar öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik düşüncelerinin fen bilimleri, sosyal bilimler ve matematik öğretmenlerinden anlamlı düzeyde daha olumlu olduğu görülmüştür.

Tablo 8.
Öğretmenlerin Branşları Açısından Düşünce, Tutum ve Endişelerine İlişkin Anova Testi Sonuçları

		Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p
Kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce	Gruplararası	35,618	4	8,904	2,622	,034
	Gruplariçi	1782,965	525	3,396		
	Toplam	1818,583	529			
Kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum	Gruplararası	129,339	4	32,335	2,172	,071
	Gruplariçi	7817,040	525	14,890		
	Toplam	7946,379	529			
	Gruplararası	164,302	4	41,076	3,971	,003

Kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe	Gruplariçi	5430,679	525	10,344
	Toplam	5594,981	529	

Bunun nedeni kaynaştırma öğrencilerinin bu derslerde kendilerini daha rahat ifade etmeleri, davranış olarak daha rahat bir hareket alanı bulabildikleri, ürün ortaya koyabildiklerinden kaynakladığı ifade edilebilir. Oysaki fen bilimleri, matematik, sosyal bilimler derslerinden kaynaştırma öğrencilerinin bilgi ve beceri ortaya koyması daha güçtür. Bu durum öğretmenlerin düşüncelerinin olumlu olmamasına neden olmaktadır.

Sosyal bilimler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik endişelerinin ise matematik, Türk dili ve edebiyatı ile müzik-beden eğitimi-görsel sanatlar öğretmenlerinden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür. Sosyal bilimler derslerinin bilişsel düzeyde belli seviyeyi gerektiriyor olması, zihinde tutma süresinin uzun olması, ezbere dayalı olması, ifade beceri gerektiriyor olması, sözel zekâ gerektiriyor olması ve soyut olması gibi nedenlerden dolayı kaynaştırma öğrencilerinin öğretmenlerde endişe oluşturulmasına neden olduğu düşünülebilir.

Yedinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorum

Araştırmanın yedinci alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarının öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerin dersine girip girmediklerine göre anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tablo 9'a göre kaynaştırma eğitimine ilişkin düşüncelerinde, kaynaştırma öğrencilerinin dersine girmemiş öğretmenlerin puan ortalamaları ($\bar{x}_{girmemiş}$ =12,99) ile kaynaştırma öğrencilerinin dersine girmiş öğretmenlerin puan ortalamalarında ($\bar{x}_{girmiş}$=13,75) gözlenen farkın anlamlı olduğu görülmüştür (t=3,846; p<0,05).

Tablo 9.
Kaynaştırma Öğrencinin Dersine Girip Girmediklerine göre Bağımsız Gruplar t Testi Sonuçları

	Kaynaştırma öğrencinin dersine girdiniz mi?	**N**	$\bar{X}$	**SS**	**t**	**p**
Kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce	Evet	425	13,75	1,81	3,846	,000
	Hayır	105	12,99	1,90		
Kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum	Evet	425	19,41	3,99	1,240	,215
	Hayır	105	18,89	3,31		
Kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe	Evet	425	17,80	3,30	-1,777	,076
	Hayır	105	18,42	2,98		

Buradan hareketle denilebilir ki, kaynaştırma öğrencileri ile iletişimi olan ya da olmuş öğretmenlerin öğrenciyi tanımadan dolayı olumlu düşünceye sahip olduğu buna karşın öğrenci ile iletişimi olmayan öğretmenlerin ise olumsuz düşünceden kopamadıkları sonucuna varılabilir. Teorik bilginin yanında pratik uygulamalarının düşünceyi değiştirebildiği açıkça görülmektedir.

Sekizinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın sekizinci alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarında eğitim düzeyleri açısından anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 10.
Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri Açısından Betimsel Sonuçları

		N	$\bar{X}$	SS	Bonferroni
Kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce	Lisans	383	13,58	1,87	Yüksek lisans > doktora
	Yüksek lisans	124	13,83	1,69	
	Doktora	23	12,69	2,00	
	Toplam	530	13,60	1,85	
Kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum	Lisans	383	19,54	3,89	
	Yüksek lisans	124	18,65	3,90	
	Doktora	23	19,13	3,07	
	Toplam	530	19,31	3,87	
Kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe	Lisans	383	17,86	3,12	
	Yüksek lisans	124	18,25	3,64	
	Doktora	23	17,08	3,04	
	Toplam	530	17,92	3,25	

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinde eğitim düzeyleri açısından puan ortalamalarında farklar gözlenmiştir. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 11.
Öğretmenlerin Eğitim Düzeyleri Açısından Anova Testi Sonuçları

		Kareler toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce	Gruplararası	25,450	2	12,725	3,740	,024
	Gruplariçi	1793,133	527	3,403		
	Toplam	1818,583	529			
Kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum	Gruplararası	74,559	2	37,280	2,496	,083
	Gruplariçi	7871,820	527	14,937		
	Toplam	7946,379	529			

Kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe	Gruplararası	31,204	2	15,602	1,478	,229
	Gruplariçi	5563,777	527	10,557		
	Toplam	5594,981	529			

Anova testinin sonucuna göre kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce alt boyutunda gözlenen farkların anlamlı olduğu görülmüştür (F=3,740; p<0,05). Anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek Homojenlik testine göre (Brown-Forsythe$_{\text{düşünce}}$ = 1,146; p>0,05) Bonferroni testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuca göre yüksek lisans yapmış öğretmenlerin düşünceleri ($\bar{x}_{\text{yüksek lisans}}$ =13,83) doktora yapmış öğretmenlerin düşüncelerine ($\bar{x}_{\text{doktora}}$ =12,69) kıyasla daha olumlu olduğu görülmüştür. Bunun nedenleri arasında doktora yapmış öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerin önemine ilişkin daha detaylı bilgilere sahip olmalarından dolayı mevcut sistem içerisindeki uygulamalarının yetersizlik taşıyabildiği endişesi ile bu düşünceye sahip oldukları şeklinde açıklanabilir.

Dokuzuncu Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dokuzuncu alt probleminde Ortaöğretim kademesinde görev yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, endişe ve tutumlarında mesleki iş doyum düzeyleri açısından anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Öğretmenlerin mesleki iş doyum düzeyleri açısından kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinde puan ortalamalarında farklar gözlenmiştir. Farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testi sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Tablo 13'te görüldüğü gibi öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin endişelerinde mesleki iş doyum düzeylerinde gözlenen farkların anlamlı olduğu görülmüştür ($F_{\text{endişe}}$ = 8,307; p<0,05). Farkların hangi iş doyum düzeyleri arasında olduğunu belirlemek için homojenlik testine göre (Brown-Forsythe$_{\text{endişe}}$ =4,331; p<0,05) Dunnett's C testi uygulanmıştır.

Tablo 12.
Öğretmenlerin Mesleki İş Doyum Düzeyleri Açısından Betimsel Sonuçları

		N	$\bar{x}$	**SS**	**Dunnett's C**
Kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce	Düşük	14	13,64	2,20	
	Orta	290	13,51	1,84	
	Yüksek	226	13,71	1,84	
	Toplam	530	13,60	1,85	
Kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum	Düşük	14	20,35	6,44	
	Orta	290	19,31	3,25	
	Yüksek	226	19,25	4,38	
	Toplam	530	19,31	3,87	
	Düşük	14	15,92	3,38	Orta > Düşük

Kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe	Orta	290	18,39	2,84	Orta > Yüksek
	Yüksek	226	17,44	3,61	Yüksek > Düşük
	Toplam	530	17,92	3,25	

Tablo 13.
Mesleki İş Doyum Düzeyleri Açısından Anova Testi Sonuçları

		Kareler toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce	Gruplararası	5,079	2	2,539	,738	,479
	Gruplariçi	1813,504	527	3,441		
	Toplam	1818,583	529			
Kaynaştırma eğitimine ilişkin tutum	Gruplararası	16,096	2	8,048	,535	,586
	Gruplariçi	7930,283	527	15,048		
	Toplam	7946,379	529			
Kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe	Gruplararası	171,004	2	85,502	8,307	,000
	Gruplariçi	5423,978	527	10,292		
	Toplam	5594,981	529			

Anova testinin sonuçları göre kaynaştırma eğitimine ilişkin endişe alt boyutunda orta düzeyde iş doyumuna ($\bar{x}$= 18,39) sahip öğretmenlerin düşük ($\bar{x}$=15,92) ve yüksek düzeyde ($\bar{x}$=17,44) iş doyumuna sahip öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla endişe duydukları görülmüştür. Benzer şekilde yüksek düzeyde iş doyumuna sahip öğretmenlerin de düşük düzeyde iş doyumuna sahip öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla endişe duydukları görülmüştür. Buna göre orta düzeyde iş doyumuna sahip olan öğretmenlerin düşük ve yüksek düzeyde iş doyumuna sahip öğretmenlerden daha fazla endişe duymaları arasında kaynaştırma eğitimi ile ilgili bilgi birikimine tam anlamıyla sahip olmadıkları ve belli bir önyargıya sahip olmadıkları için endişelerinin yüksek olabileceği şeklinde açıklanabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

2021-2022 eğitim öğretim yılı ikinci yarıyılında Malatya İli Battalgazi ve Yeşilyurt merkez ilçelerindeki tüm ortaöğretim okullarındaki 530 öğretmenin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinin belirlenmesi için yapılan bu araştırmada elde edilen bulgular dikkate alındığında aşağıdaki sonuçlara varılmıştır. Araştırmada;

- Ortaöğretim öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimin önemli olduğuna inandıkları ve kaynaştırma eğitimine ilişkin farkındalık düzeylerinin yüksek olduğu,
- Kaynaştırma eğitimine yönelik kadın ve erkek öğretmenlerin benzer düşünce, duygu ve endişelere sahip oldukları,

- 530 ortaöğretim öğretmeninden sadece 149 (%28,1)'unun kaynaştırma eğitimine ilişkin bir eğitim almış olmaları oldukça düşük bir düzeyde kaldığı,
- Kaynaştırma eğitimine ilişkin eğitim alan öğretmenler ile almayan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşünce, tutum ve endişelerinde anlamlı farkların olmadığı, bunun da bakanlık tarafından düzenlenen eğitimlerin beklenilen olumlu yönde bir etkiyi sağlamadığı,
- 530 öğretmenden 330 (% 62,3)'unun kaynaştırma eğitimi almak istemeleri öğretmenlerin bu konudaki ilgisinin olduğunu, konuyu önemsedikleri ve bu konuda eğitime ihtiyaçlarının olduğu,
- Kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim almak isteyen öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişin düşünceler daha olumlu olmakla birlikte endişelerinin de daha yüksek olduğu,
- Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine yönelik tutumları olumlu yönde arttıkça kaynaştırma eğitimine yönelik endişelerinin azaldığı buna karşın kıdemleri yükseldikçe endişelerinin arttığı,
- Müzik-beden eğitimi-görsel sanatlar öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik düşüncelerinin fen bilimleri, sosyal bilimler ve matematik öğretmenlerinden daha olumlu olduğu,
- Sosyal bilimler öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik endişelerinin matematik, Türk dili ve edebiyatı, Müzik-beden eğitimi-görsel sanatlar öğretmenlerinden daha yüksek olduğu,
- Kaynaştırma öğrencilerinin dersine giren öğretmenlerinin düşünceleri kaynaştırma öğrencilerinin dersine girmeyen öğretmenlere göre daha olumlu olduğu,
- Yüksek lisans yapan öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin düşüncelerinin doktora yapan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu,
- Orta düzeyde iş doyumuna sahip olan öğretmenlerin düşük ve yüksek düzeyde iş doyumuna sahip öğretmenlere kıyasla daha yüksek düzeyde endişeye sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Söz konusu bu sonuçlardan hareketle ortaöğretimde kaynaştırma eğitimine yönelik aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Bakanlığın kaynaştırma öğrencilerine yönelik hizmet içi eğitim kurslarına tüm öğretmenlerin katılımını sağlayacak şekilde artırılarak devam etmesi sağlanmalıdır,
- Kaynaştırma eğitimine yönelik bakanlığı düzenlediği eğitimlerin sahada uygulanabilirlik düzeyinin dikkate alınarak planlanması, bir başka ifade ile eğitimlerin teoriden çok uygulamaya yönelik olması,

- Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin taleplerinin eksiksiz karşılanması konusunda çalışmaların artırılması,
- Kaynaştırma öğrencilerinin eğitimine yönelik eğitim alan öğretmenlerin bu konudaki endişelerinin giderilmesi konusunda çalışmaların yürütülmesi,
- Kaynaştırma öğrencilerinin eğitimi için bakanlık tarafından seçilen öğretmenlerin kıdemlerinin daha az olması tercih edilmelidir,
- Özelde matematik, fen bilimleri ve sosyal bilimler öğretmenlerinin genelde de tüm branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik olumlu düşünce kazanmalarını sağlayacak eğitim içeriklerine ve etkinliklerine yer verilmelidir,
- Özelde sosyal bilimler öğretmenlerinin genelde de tüm branş öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik endişelerinin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır,
- Tüm öğretmenlerinin kaynaştırma öğrencileri ile iletişim ve diyaloglarının sağlanması konusunda bakanlık ve il milli eğitim müdürlükleri düzeyinde etkinlikler yapılmalıdır,
- Kaynaştırma öğrencilerine yönelik olumlu tutumun geliştirilmesi için tüm öğretmenlerin yüksek lisans yapmaları teşvik edilmelidir ve
- Özelde orta düzeyde iş doyumuna sahip öğretmenlerin genelde de tüm öğretmenlerin kaynaştırma eğitimine ilişkin endişelerinin giderilmesi konusunda araştırmalar ve etkinlikler yapılmalıdır.

KAYNAKÇA / REFERENCES

Cansız, N. & Cansız M. (2018). Kaynaştırma eğitimi ile ilgili düşünce, tutum ve endişe ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(2).

Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım.

Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (10. Baskı). Nobel Yayın Dağıtım.

Loreman, T., Earle, C., Sharma, U., & Forlin, C. (2007). The development of an instrument for measuring pre-service teachers' sentiments, attitudes, and concerns about inclusive education. *International Journal of Special Education*, 22(1), 150–159.

Sucuoğlu, B., Bakkaloğlu, H., Karasu, F. İ., Demir, Ş. & Akalın, S. (2014). Preschool teachers' knowledge levels about inclusion. *International*

Society on Early İntervention Regional Conference, 14(4), 1467-1485. St Petersburg Russia, 1-3July.

Yılmaz, E. & Melekoğlu M. A. (2018). Kaynaştırma eğitiminin yasa ve uygulamalardaki durumunun Türkiye ve Avrupa bağlamında değerlendirilmesi. *Osmangazi Journal of Educational Research,* 5, 1, 1-17.

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this research is to determine the thoughts, concerns and attitudes of teachers working at secondary education level regarding inclusive education. In today's education, system it is generally accepted that the curriculum taking into account individual differences including students with special needs, as well as providing the development of students with normal development should be implemented. Providing that is directly related to teachers' attitudes who are actively involved in the process. The success of inclusive education depends on many factors but teachers' feelings, attitudes and concerns may have a critic role among these factors. From this point of view, it can be said that teachers' attitudes will be the main determinent of the inclusive education. Teachers' attitudes and views regarding the inclusive education practices do not only affect teaching but also the social fields including normal students in inclusive education, the individuals who need an inclusive education, the parents etc. In other words, teachers' positive tendencies, attitudes and behaviours will have contribution to the inclusive education. It will provide succeess in practices, too

The sample of the research consists of 530 teachers working in secondary schools in Battalgazi and Yeşilyurt districts of Malatya in the 2021-2022 academic year. As a data collection tool in the research, "The scale of thoughts, attitudes and concerns about inclusive education" developed by Loreman, Earle, Sharma, and Forlin (2007). The 19-item scale, which was adapted into Turkish by Cansız and Cansız (2018) was used. The data obtained because of the research were analyzed using a computer package program. In the analysis of the data, descriptive statistics such as arithmetic mean, standard deviation, percentage and frequency, as well as independent groups' t-test for pairwise comparisons and Anova test for multiple comparisons were used. According to the results of the research, it was concluded that the teachers had positive attitudes towards inclusive education, they wanted to receive training on this subject, and that the teachers could not adequately access the ministry's studies on the education of inclusive students. In the research, suggestions were made such as ensuring the participation of more

teachers in the activities of the ministry for inclusive education, encouraging teachers to do graduate studies, and planning various actions to eliminate the concerns of teachers about inclusive students. It is considered that the increasing number of the students with special needs having education together with normal students is effective in the positive attitudes of teachers regarding inclusive education. Also, it is important that teachers' positive attitudes affect positively other students' attitudes regarding inclusive students. In this study, it is proposed that more teachers should participate in ministry's activities related to inclusive education. Its reason is that studies such as planning and implementing the curriculum, providing students' academic and social developments are carried out by the teachers. In addition, another suggestion is that teachers should be encouraged to have a master's degree. Because it is known that teachers who have post graduate on inclusive education and read publications will achieve more outcomes than the teachers who do not have post graduate. In other words, continuous support of teachers with both inservice training and post graduate training has a very important role in inclusive education. Ministry of National Education's planning various inservice training is seen as a critic factor in terms of getting the expected efficiency in inclusive education. In line with the findings obtained as a result of the research, it is suggested that inservice trainings should be given in addition to the previous suggestions, since it is seen that teachers have concerns about being adequate about inclusive education. It should be known that teachers will have difficulty in separate planning, patterning, etc. for inclusive education and productivity will be decrease as a result of unsufficient inservice training or the lack of knowledge of inclusive education practices.